

INFORMACJA

SKIEROWANA DO WSZYSTKICH PRACOWNIKÓW
30 listopada 2023 r.

Temat:

„DANE OSOBOWE PACJENTA U LEKARZA, ile, jakie i gdzie?”

Szanowni Państwo,

w ostatnich dniach (i tygodniach) doszło do licznych i poważnych zdarzeń naruszających prawny porządek ochrony danych osobowych w sektorze ochrony zdrowia. Zawłaszczenie danych osobowych przez osoby lub podmioty o nieznanym intencjach, a także oczywiste przekroczenie prawa w przypadku funkcjonariusza publicznego oraz niedbalstwo podmiotów może doprowadzić do trudnych do określenia w chwili obecnej skutkach. Nie należy popadać w panikę, lecz trzeba być przezornym i odpowiednio zabezpieczyć się przed przyszłymi skutkami wykorzystania Państwa danych po zdarzeniu kradzieży tych danych.

Poniżej dla przypomnienia przedstawiam ścieżkę (zakres i przepisy) praw pacjenta wynikających z określonych w ochronie zdrowia przepisów, a także obowiązki podmiotu medycznego do zapewnienia gwarancji zabezpieczenia danych pacjenta. W finale opracowania, przedstawiam tryb wnoszenia skargi na niewłaściwe działanie administratora Państwa danych osobowych.

UODO wydał oświadczenie - UODO analizuje zgłoszone 21 listopada br. naruszenie ochrony danych w ALAB.

<https://uodo.gov.pl/pl/138/2920> - [pob. -30.11.2023]

WCZORAJ PODANO PUBLICZNIE

Potężny wyciek danych polskich pacjentów. Można obudzić się z (cudzą) pożyczką. Co zrobić? Bartłomiej Pawlak; 28.11.2023 11:34

Potężny wyciek danych, jaki nastąpił w **sieci laboratoriów ALAB** może mieć bardzo poważne konsekwencje. Wyciekły nie tylko wyniki badań, ale i pełne dane osobowe, wraz z adresem zamieszkania i numerem PESEL.

<https://zaufanatrzeciastrona.pl/post/wyniki-badan-medycznych-kilkudziesieciu-tysiecy-polakow-ujawnione-przez-wlamywaczy/>

UODO bada wyciek danych lekarza "od recepty"

Sprawa ujawnienia informacji o lekach przyjmowanych przez poznańskiego lekarza dotychczas była rozpatrywana jako przekroczenie uprawnień przez byłego już ministra zdrowia, Adama Niedzielskiego. Teraz resort oficjalnie zgłosił do UODO incydent naruszenia bezpieczeństwa danych. **Złożenie zawiadomienia do prokuratury** w związku z możliwością popełnienia przestępstwa przez ministra zdrowia Adama Niedzielskiego zapowiada Naczelna Izba Lekarska. Jednocześnie samorząd kieruje zawiadomienia do **RPO, RPP i UODO**.

WAŻNE

Preambuła Konstytucji

[...] pomni gorzkich doświadczeń z czasów, gdy **podstawowe wolności i prawa człowieka** były w naszej Ojczyźnie łamane, **pragnąc na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie, a działaniu instytucji publicznych zapewnić rzetelność i sprawność [...]**

Prawne regulacje praw pacjenta

Konstytucja mówi: art. 47. Każdy ma **prawo do ochrony prawnej życia prywatnego**, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym.

Konstytucja mówi: art. 51 ust. 5. Nikt **nie może być obowiązany** inaczej niż **na podstawie ustawy** do ujawniania informacji dotyczących jego osoby.

2. Władze publiczne **nie mogą pozyskiwać**, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach **niż niezbędne** w demokratycznym państwie prawnym.

3. Każdy ma prawo **dostępu do dotyczących go** urzędowych dokumentów i zbiorów danych. Ograniczenie tego prawa może określić ustawa.

4. Każdy ma prawo do żądania **sprostowania oraz usunięcia** informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą.

Zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa.

Ustawa Kodeks Cywilny mówi: art. 23. **Dobra osobiste** człowieka, jak **w szczególności zdrowie**, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

RODO¹ mówi: art. 4 pkt 1) „Dane osobowe” oznaczają informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak **imię i nazwisko, numer identyfikacyjny**, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników **określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej**;

Ustawa prawo autorskie mówi: art. 81. 1. Rozpowszechnianie **wizerunku wymaga zezwolenia osoby** na nim przedstawionej. W braku wyraźnego za strzeżenia zezwolenie nie jest wymagane, jeżeli osoba ta otrzymała umówioną zapłatę za pozowanie. 2. **Zezwolenia nie** wymaga rozpowszechnianie wizerunku: 1) osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych; 2) osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak **zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza [...]**. - **WIZERUNEK TO TAKŻE PRZEŚWIETLENIA RTG Z OPISEM LUB INNE TYPY OBRAZOWANIA**

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), Dz. U. UE. L. 2016.119.1 z dnia 4 maja 2016r. – RODO

Charakter danych i uprawnienia dysponowania nimi

Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. **o prawach pacjenta** i Rzeczniku Praw Pacjenta

Art. 25. 1. Dokumentacja medyczna zawiera co najmniej:

1) oznaczenie pacjenta, pozwalające na ustalenie jego tożsamości:

a) nazwisko i imię (imiona),

b) datę urodzenia,

c) oznaczenie płci,

d) adres miejsca zamieszkania,

e) numer PESEL, jeżeli został nadany, w przypadku noworodka - numer PESEL matki, a w przypadku osób, które nie mają nadanego numeru PESEL - rodzaj i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość,

f) w przypadku gdy pacjentem jest osoba małoletnia, całkowicie ubezwłasnowolniona lub niezdolna do świadomego wyrażenia zgody - nazwisko i imię (imiona) przedstawiciela ustawowego oraz adres jego miejsca zamieszkania;

2) oznaczenie podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych ze wskazaniem komórki organizacyjnej, w której udzielono świadczeń zdrowotnych;

3) opis stanu zdrowia pacjenta lub udzielonych mu świadczeń zdrowotnych;

4) datę sporządzenia.

Zakres dokumentacji prowadzonej w wersji papierowej. **Zgodnie z art. 26. 1.** Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych **udostępnia dokumentację medyczną pacjentowi** lub jego przedstawicielowi ustawowemu, bądź osobie upoważnionej przez pacjenta, **NIEODPŁATNIE** w trybie art. 15 ust. 3. **Administrator dostarcza osobie**, której dane dotyczą, **kopię danych osobowych podlegających przetwarzaniu**. **Za wszelkie kolejne** kopie, o które zwróci się osoba, której dane dotyczą, administrator może pobrać i opłatę w rozsądnej wysokości wynikającej z kosztów administracyjnych. Jeżeli osoba, której dane dotyczą, zwraca się o kopię drogą elektroniczną i jeżeli nie zaznaczy inaczej, informacji udziela się powszechnie stosowaną drogą elektroniczną.

Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r.

o systemie informacji w ochronie zdrowia

Art. 4. 1. W systemie informacji są przetwarzane dane udostępniane nieodpłatnie przez podmioty prowadzące rejestry medyczne oraz rejestry publiczne w rozumieniu art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, w zakresie określonym w ustawie. Dalej jako **SIM** - System Informacji Medycznej

Art. 10. 1. SIM jest systemem teleinformatycznym służącym przetwarzaniu danych dotyczących udzielonych, udzielanych i planowanych świadczeń opieki zdrowotnej udostępnianych przez **systemy teleinformatyczne usługodawców**.

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. **o działalności leczniczej**

Art. 23a. 1. Kierownik podmiotu wykonującego działalność leczniczą może określić **w regulaminie organizacyjnym** sposób obserwacji pomieszczeń:

1) ogólnodostępnych, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pacjentów lub pracowników,

2) **w których są udzielane świadczenia zdrowotne** oraz pobytu pacjentów, w szczególności **pokoju łóżkowych, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, przebieralni, szatni**, jeżeli wynika to z przepisów odrębnych,

3) w których są udzielane świadczenia zdrowotne, jeżeli jest to konieczne w procesie leczenia pacjentów lub do zapewnienia im bezpieczeństwa - w przypadku szpitali, zakładów opiekuńczo-leczniczych, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych, zakładów rehabilitacji leczniczej i hospicjów - za pomocą urządzeń umożliwiających rejestrację obrazu (monitoring), uwzględniając konieczność poszanowania intymności i godności pacjenta, w tym przekazywanie obrazu z monitoringu w sposób uniemożliwiający **ukazywanie intymnych czynności fizjologicznych**, potrzebę zastosowania monitoringu w danym pomieszczeniu oraz konieczność ochrony danych osobowych.

USTAWA z dnia 6 września 2001 r. **Prawo farmaceutyczne**

Art. 96. - [...] W przypadku **recepty w postaci elektronicznej**, produkty lecznicze, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne są wydawane po: 1) **udostępnieniu klucza dostępu** do recepty lub pakietu recept, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 1, albo

2) udostępnieniu kodu dostępu, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 2, **oraz numeru PESEL** [...].

Skarga na niezgodne z prawem przetwarzanie danych osobowych

Masz prawo złożyć skargę do Prezesa UODO

<https://uodo.gov.pl/pl/83/155>

Kiedy można złożyć skargę?

W przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, osoba, której dane dotyczą, może złożyć skargę do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie, Prezes Urzędu - jeżeli doszło do naruszenia - w drodze decyzji administracyjnej nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem.

Kto może złożyć skargę?

Skargę do Prezesa Urzędu **może złożyć osoba fizyczna**, jeżeli nieprawidłowe przetwarzanie dotyczy jej danych osobowych. W przypadku, gdy skarga dotyczy przetwarzania danych osobowych innej osoby, konieczne jest pełnomocnictwo udzielone przez tę osobę do jej reprezentowania w postępowaniu przed Prezesem Urzędu.

Kto może być pełnomocnikiem?

- osoba fizyczna[1];
- podmiot, organizacja lub zrzeszenie - które nie mają charakteru zarobkowego, mają cele statutowe leżące w interesie publicznym i działają w dziedzinie ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą.

MATERIAŁY INFORMACYJNE

Zanim złożysz skargę, zgłoś swoje żądanie administratorowi.

Skorzystaj ze swoich praw, zanim złożysz skargę do Urzędu. Administrator ma obowiązek najszybciej jak to możliwe odpowiedzieć na Twoje żądanie - maksymalnie w terminie miesiąca. Jeżeli z jakiegoś powodu nie będzie to możliwe, musi Cię poinformować, dlaczego przedłuży termin odpowiedzi o nieprzekraczalne kolejne dwa miesiące. Także w ciągu miesiąca administrator powinien Cię poinformować o niespełnieniu żądania i jego przyczynach. **Jeżeli administrator zignoruje na Twoje żądanie albo odpowiedź nie będzie dla Ciebie satysfakcjonująca możesz złożyć skargę do Urzędu.**

UWAGA - nie ma przeszkód w żądaniu zabezpieczenia kwoty przez winowajcę, na potrzeby wymiany dowodu lub innych dokumentów, opłat związanych z blokadą umów bankach u operatorów, poświęconego czasu [zwolnienie z pracy na formalności w urzędach lub instytucjach] związanej na przejazdy do operatorów telefonii, tv, mediów, dostaw energii itp.

Uprawnienie Prezesa UODO do nakazania spełnienia Twojego żądania wymaga, byś najpierw wystąpiła/wystąpił z żądaniem bezpośrednio do administratora (także podmiotu przetwarzającego). Zgodnie z RODO przysługują Ci następujące prawa:

!!! dostępu do swoich danych, sprostowania danych, usunięcia danych, ograniczenia przetwarzania, przenoszenia danych, sprzeciwu, niepodlegania decyzji, która opiera się wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu.

Zapoznaj się ze szczegółową informacją Urzędu na temat korzystania z praw i pamiętaj, że uprawnienia nie muszą przysługiwać w każdej sytuacji. Mogą np. być ograniczone przepisami prawa polskiego. **Przykładowo, lepiej zgłosić administratorowi sprzeciw wobec przetwarzania danych na potrzeby marketingu** niż złożyć skargę do UODO. Jeżeli administrator nie wie, że nie chcesz przetwarzania Twoich danych osobowych, Prezes UODO może nie móc spełnić takiego żądania. Dodatkowo administrator może szybciej załatwić Twoją sprawę niż Urząd, który musi przeprowadzić postępowanie administracyjne. Załatwienie sprawy przez administratora jest też z reguły prostsze, nie wymaga wielu formalności.

Jeżeli posiadasz dowody potwierdzające nieprawidłowe działanie administratora (np. korespondencję z administratorem, umowy, zaświadczenia) dołącz je do skargi. Ułatwi to pracownikom Urzędu ocenę.

Odpowiedzialność finansowa administratora.

Składając skargę **nie możesz żądać nałożenia administracyjnej kary** pieniężnej na administratora. Decyzja o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej należy do wyłącznej kompetencji Prezesa Urzędu i nie jest realizowana na wniosek.

Pamiętaj, że niezależnie od postępowania przez UODO **masz prawo do ochrony swoich praw przed sądem cywilnym**. Jeżeli uznasz, że przetwarzanie Twoich danych osobowych narusza przepisy prawa, możesz pozwać administratora lub podmiot przetwarzający. Przed sądem możesz żądać odszkodowania za naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych, które spowodowało szkodę majątkową lub niemajątkową. Ta kwestia może być rozstrzygnięta wyłącznie przed sądem powszechnym. W postępowaniu przed Prezesem Urzędu nie można tego uczynić. Złóż skargę w odpowiadający Tobie sposób:

Skarga w formie pisemnej

Skarga w formie elektronicznej

[1] Pełnomocnictwo musi spełniać wymogi wskazane w art. 32-34 ustawy z 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2017 r. poz. 1257 ze zm.)

Wniosek do sądu

Artykuł 79 Prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu 1. Bez uszczerbku dla dostępnych administracyjnych lub pozasądowych środków ochrony prawnej, w tym prawa do wniesienia skargi do organu nadzorczego zgodnie z art. 77, **każda osoba, której dane dotyczą, ma prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem**, jeżeli uzna ona, że prawa przysługujące jej na mocy niniejszego rozporządzenia zostały naruszone w wyniku przetwarzania jego danych osobowych z naruszeniem niniejszego rozporządzenia.

2. Postępowanie przeciwko administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu **wszczyňa się przed sądem państwa członkowskiego**, w którym administrator lub podmiot przetwarzający posiadają jednostkę organizacyjną.

Odpowiedzialność cywilna i postępowanie przed sądem na gruncie ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018 r.

Art. 92. W zakresie nieuregulowanym rozporządzeniem 2016/679, do roszczeń z tytułu naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, o których mowa w art. 79 i art. 82 tego rozporządzenia, stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - **Kodeks cywilny**.

Art. 93. **W sprawach o roszczenia z tytułu naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, o których mowa w art. 79 i art. 82 rozporządzenia 2016/679, właściwy jest sąd okręgowy.**

Ufam, iż Państwa przezorność i sprawdzenie statusu ochrony danych osobowych zapewni Państwu spokój i komfort funkcjonowania pomimo głośnieści tej bulwersującej sprawy.

IODO

**INSPEKTOR OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH CONSULTING**
Jarosław Feliński
ul. Zwycięstwa 138/4, 75-604 Koszalin
NIP 669 105 09 71 REGON 321364647

